

za svoje stanovišče. Če ti služabniki kaj pregrešijo, dobijo zopet težko železje na noge, pridejo v zapor in morajo podnevi vkovani po polji delati. V Topčideru je res strašna mešanica grešnikov: tukaj delajo pokoro tatje, razbojniki, goljufje, sodomitarski grešniki, politiški pijanci, rogovileži in prenapetneži itd. Tudi poštenih hajdukov imamo dosti v Topčideru; moram reči poštenih, zakaj laž in tatvina je hajduku čisto neznana; kar on govori, je resnica, in kar obljubi, izpolne, naj tudi življenje velja. Hajduki so vsi grozne velikosti in neverjetnega junaštva. Da bi smel in mogel, bi nekoliko hajdukov v Ljubljano poslal, magar v muzeum, da bi Kranjci vidili, kaki velikanski ljudje po srbskih gozdistih, hostah in šumah zrastejo. V Topčideru so tudi srbski činovniki v zaporu, kateri se pa ne smejo telesno kaznovati.

Iz Topčidera ste dve cesti v Beligrad napeljane; obe ste s prijetno senco okinčane. Lepa velika cesta se ogne topčiderskega brda in se po ravnem ob topčiderskem potoku in ob Savi v Beligrad vije. Druga mala cesta se zvija po strmem bregu čez topčidersko brdo v Beligrad.

Po celi dolgi topčiderski dolini se je nekdanj grozno veliko človeške krvi prelivalo, zakaj po celi dolini in v njeni okolici so stare pokopališča; nekatere grobe pokrivajo lepi in veliki lepo obdelani kamni, na katerih je večidel kak križ, škofova palica ali kaka roža vsekana. In na strmem bregu topčiderske doline so po širokem polotoku od Save do Donave grabni in zemeljski nasipi — ostanki nekdanjih šanc slavnega viteza princa Eugena. Tudi pravijo, da ime Topčider izhaja od topa — der; je li to res ali ne, naj sodijo filologi, historikarji in drugi možje enacega značaja. Ako gremo iz globoke topčiderske doline po imenovani mali cesti v Beligrad, se nam kmali pokažejo grabni in zemeljski nasipi nekdanjih princ Evgenovih šanc, strmi topčiderski breg prestopivši pa se nam grbasto-vegasto veliko in visoko belgradsko polje odpre, ki se med Beligradom in Topčiderom med Savo in Donavo razprostira, po katerem so se nekdanj ljudje pokali, sekali in klali, kjer se pa zdaj pohlevne jagnjeta in ovce, mastne svinje in neizbrojne krdela družih žival pasejo, in kjer zdaj rumeno žito in sladko vince lepo raste in se ti božidari zdaj v miru in v bratovski ljubezni veselo vživajo. Odpre se nam lepi in beli Beligrad, veliki Zemun, bogati Srem, ravni Banat, ponosita Sava, velikanska Donava. Res, neizrečeno lep pogled, da tacega jez na svetu še nikoli nikjer vidil nisem, akoravno sem že precej svetá prebrodil. Prvi dan, ko sem iz Belega grada v lepem vremenu lepi Topčider obiskal, sem se začudil, da ni vrag na lepo visoko belgradsko polje našega Gospoda Jezusa Kristusa peljal in ga skušal: „Ako ti pred mano poklekneš in me moliš, so tvoje lepe mesta na bregovih ponositih vodá, — so tvoje ponosite vode napolnjene z dragim blagom različnih narodov, — je tvoja neizrečeno rodovitna z bogatimi vasmí in mesti obdarjena ravnina, ktere nobeno oko prešvigniti ne more, — so tvoji lepi, sladko vince dajoči vinogradi, — so tvoje z rumenim žitom napolnjene njive, in tvoje so neizbrojne krdela po mastnih travnikih živež poberajočih žival različnega rodú!“ Se ve, da tudi na lepem belgradskem polju bi ne bil nič opravil. Bogme! ni čuda, da so različni narodi že tolikrat po visokem belgradskem polju za lep Beligrad še grozno rukali, in bati se je, da se bojo zopet kmali. Na tem visokem polju se vidi v daljavi pri mali hostici na kragujevački cesti bel kamnitni spominek v sredi pokopališča srbskih junakov, ki so za svobodo države in naroda leta 1806 padli. V sredi pota med Topčiderom in Beligradom je pri cesti mali drevored, po drevoredu so klopi, zraven ceste je lesena bajtica, zraven bajtice je na eni strani lep vrtič, na drugi lep vinograd, po vrtiču, vinogradu, drevoredu in po bajtici pa sprehajavcom s sladkim vincom in z mastno pivo streže neki Slovenec iz Metlike. Od male gostivnice našega Metličana se polje zopet

ponižuje; na puškomet od nje teče majhen, večkrat suh potok; ob potoku stojijo lepe hiše in malni naših severnih bratov Čehov z lepimi vrti in vinogradi, ki že pod Beligrad, to je, pod srbsko mesto spadajo, ktero se ž njimi začinja. Na levem strmem pobožji malega potoka, ki se v Savo izliva, so zopet, kakor pri Topčideru, od Save do Donave po visokem polju tik srbskega mesta globoki grabni, zemeljski nasipi in zameti — ostanki nekdanjih šanc slavnega od Slovencev mnogo popevanega junaka Lavdona. Tudi zdaj se po Lavdonovih šancah srbski vojniki vadijo. Lavdonove šance pri srbskem mestu so še dobre, in znajo se v vojski, ktero vès narod srbski goreče želi in komaj pričakuje, še potrebovati, ako bojo Turki voljo imeli in junaštvo, se poskušati s srbsko vojsko na belgradskem širokem polju.

Drugokrat kaj družega. Z Bogom.

Nov časnik jugoslavenk.

Početkom listopada tekuće godine izlaziti će tiskom Hrelje Rezze na Reci pod odgovornim uredništvom dr. Mariana Berenčina svakoga čedna po jedan put i to subotom na polovici arka u četvrtini:

Pravnik.

List za pravne i državne znanosti.

Predplatnina iznaša na cielu godinu na Rieci 5 fr. a. v., s poštom u obsegu carevine 6 fr. a. v., za inozemstvo 7 fr. a. v.; na pol i četvrt godine po razmjerju.

Predplatnina ima se poslati na Rieku „Uredništvu Pravnika“ (Jelačićev trg. Br. 486). — Za domaće prima predplatninu knjigarna Pravnikovoga nakladatelja Dragutina Eggera.

Dopisi.

Iz Št. Jurja na doljnem Štajarskem 1. sept. — Velika slovesnost je bila včeraj pri nas; mnogo duhovnov se je zbralo, tudi gosp. opat celjski so prišli, premilostljivemu našemu gg. knezoškofu se poklonit tukaj. Žalibog, da naš ljubi gosp. fajmošter Terstenjak bolehajo in so že kakih 14 dni v postelji; vendar hvala Bogú! da jim je nekoliko odleglo in nevarnosti več ni. — Čitavnica v Konjicah nek ni dovoljena.

Iz Litije 2. sept. Dr. — Gotovo ste že drugod brali, da smo 24. avgusta tudi tukaj rojstni dan Njih Veličanstva, našega presvitlega cesarja, Franca I. z Božjo službo v litijski cerkvi in z javnimi slovesnostmi na tukajšnjem strelišču praznovali. Pri pridigi so obče spoštovani gospod M. Pogelšek z gladko besedo pomen praznovanja razjasnili. Nepopisljivo veselje je bilo viditi v obrazih nazoče množice, ko gosp. pridigar veselega dohoda Njih Veličanstva, presvitile cesarice Elizabete, ktera so po dolgi nevarni bolezní zopet zdravi in okrepčani med svoje zveste ljudstva dospeli, omenijo. Pri sv. maši smo prvokrat tukajšno pevsko društvo slišali, ktero je Šmarski učitelj g. F. S. Adamič v malo tednih tako dobro izuril, da vsi poslušavci, gosposki in kmečki, so bili od petja slovenskih svetih pesem jako ginjeni. Zasluga g. Adamičeva je pa tim večja, kjer so med g. pevci tudi Nemci, katerim že izgovarjanje naših besedi veliko težav dela. Gosp. Adamiču tedaj, kateri je to in druge petju napotne overe srečno premagal, slava!

Iz Vipave 9. sept. Le v naglici naj povedó „Novice“ svojim bravcom, da je včerajšna tukajšna veselica od konca do kraja res izvrstna bila. Od vseh krajev so se snidli predragi nam gosti in na prijetnem Zémunu smo je popoldne in zvečer prav rajsko kratkočasili po domače pošteno. S tombolo se je popoldne veselica začela, po tomboli je bila beseda, po besedi pa večerja. Drugi pot bomo obširniji popisali veseli dan, kteremu so celó nebesa mile bile; povsod okoli je nek deževalo, tukaj je lepo sonce sijalo.